Ennuste

Maailmantalouden kiihtyvä kasvu nostaa öljyn hintaa

Suomen talous | 18.12.2017

Maailmantalous kasvaa edelleen vahvasti ja laaja-alaisesti. Maailmankaupassa nähdään vuonna 2017 kasvupyrähdys, joka on osin heikon edellisen vuoden jälkeinen korjausliike. Maailmankaupan kasvu onkin nyt pitkästä aikaa ripeämpää kuin maailman BKT:n kasvu. Monissa maissa talouskasvua tukevat edelleen kevyet rahoitusolot ja elvytystoimet. Kehittyneissä maissa rahapolitiikan normalisointia on viivästyttänyt hidas inflaatio, joka on nyt kuitenkin hieman kiihtymässä.

Maailmantalouden kasvunäkymät ovat pysyneet hyvinä, ja näkemykset myös lähivuosien kehityksestä ovat laajalti muuttuneet valoisammiksi. Kansainvälisen kaupan kasvu on vuonna 2017 erittäin vahvaa, mutta mukana on korjausliikettä heikon edellisvuoden jäljiltä. Kansainvälinen kauppa kasvoi monen vuoden ajan hitaammin kuin maailman BKT. Tänä vuonna suhde näyttäisi kääntyneen toisin päin, mutta se ei vielä takaa, että muutos olisi pysyvä.

Suomen vientimarkkinoilla tuonti kasvaa tänä vuonna lähes 6 % ja vielä ensi vuonnakin yli 4 %.

Myös Suomen vientihinnat (Suomen vientimaiden tuontihinnat) kohoavat – joskin selvästi hitaammin kuin edellisessä ennusteessa oletettiin. Vuonna 2017 vientihinnat nousevat 3,6 %, mutta ensi vuonna nousu jää alle ½ prosenttiin, minkä jälkeen se tasaantuu runsaan 2 prosentin vauhtiin.

Yhdysvaltojen talouskasvu ylitti odotukset

Yhdysvalloissa talouskasvu on vuonna 2017 ylittänyt odotukset. Vuoden kolmannella neljänneksellä vuositason kasvu kiihtyi loppukesän hirmumyrskyistä huolimatta 3,3 prosenttiin, ja kasvun odotetaan jatkuvan vahvana myös tulevina vuosina.

Keskeinen kasvun lähde on yksityinen kulutus. Kuluttajien luottamus on nyt merkittävästi pitkän aikavälin keskiarvoa vankempi. Myös teollisuuden luottamus on vahvaa ja yltää voimakkaimmilleen seitsemään vuoteen. Parin heikon vuoden jälkeen teollisuustuotanto on kääntynyt kasvuun: tammi-lokakuun tuotanto oli tänä vuonna 1,7 % suurempi kuin vastaavana ajanjaksoja edellisvuonna.

Yhdysvaltain työttömyys on vähentynyt jo lähelle 4:ää prosenttia, mutta palkkakehitys on pysynyt siihen nähden vaimeahkona. Tämän katsotaan olevan merkki työmarkkinoilla yhä olevasta vapaasta työvoimasta ja vajaatyöllisyydestä sekä heikosta tuottavuuskehityksestä.

Yhdysvaltain inflaatio on kiihtynyt vuodesta 2016 ja pysytellyt viime kuukaudet 2 prosentin tuntumassa – pitkälti öljyn hinnan nousun ansiosta. Keskuspankin seuraama oma yksityiseen kulutukseen perustuva inflaatiomittari (PCE) osoittaa sen sijaan vain noin 1½ prosentin inflaatiovauhtia. Inflaatio-odotukset ovat kuitenkin yhä selvästi vahvemmat kuin euroalueella, ja markkinat odottavat koronnostojen Yhdysvalloissa jatkuvan.

Euroalueen elpyminen ollut vahvaa

Euroalueen elpyminen on ollut vuonna 2017 hyvin vahvaa ja ylittänyt odotukset. Kansainvälisen kaupan piristyminen on näkynyt myös euroalueen vientikysynnässä. Koska viennin lisäksi myös tuonti kasvaa ripeästi, euroalueen suotuisa kehitys perustuu tällä hetkellä nettoviennin sijaan vahvasti kotimaiseen kysyntään: sekä kulutukseen että investointeihin.

Teollisuuden luottamus on vahvistunut hyvän vientikysynnän siivittämänä. Teollisuustuotannon vuosikasvu on kiihtynyt kesän ja syksyn aikana jo lähes 4 prosenttiin ja on siis nopeampaa kuin Yhdysvalloissa.

Kiinan kysyntä ohjaa maailmankauppaa

Maailmankaupan kasvun kannalta suuri merkitys on Kiinan kysynnän kehityksellä. Vaikka Kiinan talouden kasvutrendin uskotaan yhä hidastuvan, vuoden 2017 kasvu on ollut sekä viimevuotista että odotettua kasvua nopeampaa.

Kuluttajien luottamus on kohentunut tänä vuonna pitkän aikavälin keskiarvoa paremmaksi. Vaikka vähittäiskaupan kasvu on hidastunut viime vuosista, se on yhä erittäin vahvaa.

Kiinan investointiaste on laskenut jo koko tämän vuosikymmenen. Ongelma Kiinan talouskasvussa on sen perustuminen pitkälti velkaantumiseen, minkä pelätään horjuttavan maan rahoitusmarkkinoiden vakautta.

Monien nousevien talouksien näkymät yhä valoisammat

Useissa nousevissa talouksissa kehitys näyttää nyt valoisammalta kuin vielä edellisen ennusteen yhteydessä. Öljyn hinnan nousu on tukenut taloutta etenkin Venäjällä, jossa yksityinen kulutus kääntyi alkuvuonna kiihtyvään kasvuun. Myös syvissä ongelmissa ollut Brasilia on päässyt takaisin kasvu-uralle.

Öljyn hinnan oletetaan nyt kehittyvän selvästi korkeammaksi kuin edellisen ennusteen yhteydessä. Ero on vuonna 2017 vain muutaman dollarin mutta vuonna 2018 jo kymmenisen dollaria barrelilta, kun öljyn ennustetaan tuolloin kallistuvan yli 60 dollariin barrelilta. Sen jälkeen öljy halpenee hieman. Hinta-arviota on korottanut etenkin öljyn kysynnän lisääntyminen maailman talouskasvun kiihtyessä.

Korot nousevat hitaasti

Ennusteessa korko-oletukset on johdettu rahoitusmarkkinoiden hinnoista. Sekä lyhyet että pitkät korot nousevat hitaasti.

Markkinaodotusten perusteella vuotta 2017 koskeva 3 kuukauden euriborkorko-oletus on pysynyt ennallaan –0,3 prosentissa ja myös vuoden 2018 korkoa koskeva oletus on pienentynyt samalle tasolle. Vuonna 2019 koron oletetaan nousevan –0,1 prosenttiin ja vuonna 2020 muuttuvan positiiviseksi 0,1 prosenttiin.

Suomen 10 vuoden obligaatiokorkoa koskeva oletus on puolestaan kauttaaltaan hieman pienentynyt edellisestä ennusteesta. Obligaatiokoron oletetaan nyt nousevan vähitellen tämänvuotisesta 0,5 prosentista 1,1 prosenttiin vuonna 2020.

Euron kurssin suhteessa dollariin oletetaan vahvistuvan hieman vuonna 2017 ja vuonna 2018, mutta pysyvän sen jälkeen vakaana ennusteperiodin loppuun saakka. Suomen kauppapainoinen valuuttakurssi vahvistuu hieman tänä ja ensi vuonna ja pysyy sitten vakaana vuodet 2019 ja 2020.

Taulukko.

Ennusteen oletukset					
	2016	**2017e**	**2018e**	**2019e**	**2020e**
Suomen vientimarkkinat[1], prosenttimuutos	2,4	5,9	4,3	3,9	3,6
Öljyn hinta, USD/barreli	44,0	54,3	61,6	58,9	57,3
Kilpailijamaiden vientihinnat euroina, prosenttimuutos	–4,5	3,6	0,4	2,2	2,2
Euribor, 3kk, %	–0,3	–0,3	–0,3	–0,1	0,1
Suomen 10 vuoden obligaatiokorko, %	0,4	0,5	0,7	0,9	1,1
Suomen kauppapainoinen valuuttakurssi[2]	101,6	104,3	104,6	106,8	106,8
Euron arvo Yhdysvaltain dollareina	1,11	1,13	1,17	1,17	1,17
[1] Suomen vientimarkkinoiden kasvu on tuonnin kasvu Suomen viennin kohdemaissa keskimäärin niiden vientiosuuk painotettuna.					
[2] Laaja nimellinen efektiivinen valuuttakurssi.					
Lähteet: Eurojärjestelmä ja Suomen Pankki.					

Asiasanat

ennuste, Suomi, talouskehitys, taloustilanne